

Светът пред прага ни

ОЦЕНЯВАНЕ НА СВЕТА

Този пакет с образователни материали е разработен в рамките на проекта "Светът пред прага ни", финансиран от Лотарията "Големи награди за всички" и Европейския съюз.

Изказваме благодарност на участващите преподаватели
от учебните заведения в Бъроу във Фърнес, Камбрия

Съдържанието на пакета е собственост на екипа на проекта. Запитвания могат да бъдат изпращани на адрес CDEC / Център за развитие на образова-нието в Камбрия/, Low Nook, Rydal Road, Ambleside, UK, или office@cdec.org.uk

Светът пред прага ни

Кутията "Оценяване на света" е една от поредицата ресурсни кутии, разработени в рамките на проекта "Светът пред прага ни", финансиран от Лотарията "Големи награди за всички" и Европейския съюз. Съдържанието на тези кутии е съставено благодарение на всички идеи, стремежи и неугасващото през годините желание на екипа на CDEC да се съберат образователни материали, които да ентусиазират и да накарат много малки деца в Камбрия да се ангажират позитивно и креативно с разнообразния свят около тях.

Кутията "Оценяване на света" е част от целия набор от пет кутии, като останалите са:

Различни и еднакви

Изследване на света

Сътрудничество

Справедливост

Съдържанието на ресурсните кутии дава възможност за игри, (ролеви игри и обикновени игри), за дейности, насърчаващи творчеството и мисленето, които могат да са на открито и закрито. В тях можете да намерите и препратки към други книги, третиращи теми като разбиране и зачитане на различията, отпадъци и рециклиране, устойчиво развитие и игри от целия свят.

The boxes contain activity sheets, attractive supporting resources, artefacts, story books and other texts from around the world aimed at helping children to develop a greater

Какво има вътре?

Материали в кутията

Карти на дейностите

- 1.Пътешествие със Зог – дейност на открито.
2. Маршрутни пръчки – дейност на открито.
3. Вълшебни камъни за слушане – дейност на открито.
4. Торбички за напипване на предмети: дейност на открито
5. Намери предмет - дейност на открито
6. Играта на Ким – шатра за разкази
7. Търсене на съкровища – шатра за разкази
8. Световна градина – шатра за разкази
9. Направа на неща – Нови от стари
10. От какво е направено това?
11. Храната: Откъде идва тя?
12. Храната: Покажи и обсъди

Книги

Изненадата на Ханда
Запознайте се със Зог
Защо трябва да рециклирам?
Рам и Роза посещават ферма
Хайде да ядем!
Светът дойде при мен днес
Ядене
Един свят
Прозорец
Да пораснеш гражданин на света
Отглеждане на невен

Други ресурси

- 1.Поднос, плат, артефакти и играчки за дейността „Играта на Ким” – шатра за разкази.
2. Голяма торба за напипване на предмети, рециклирана кокошка, топка и чанта за дейността „От какво е направено?”
3. Голяма карта на света за дейността „Храната – Откъде идва тя?” и „Храната – покажи и обсъди”.
4. Кукли Зог, рамки за картина за дейността „Пътешествие със Зог”
5. Хайде да ядем! – плакат с храна и снимки на храна от цял свят
6. Камъни за слушане и ламинирани шаблони на листа за дейността „Вълшебни камъни за слушане” – дейност на открито
7. Мостра на маршрутна пръчка за дейността „Маршрутни пръчки” – дейност на открито
8. Торбички за напипване на предмети за съответната дейност на открито
9. Снимки на храна за дейността „Храна – Покажи и обсъди”.

Какво няма вътре...

CDEC е осигурил набор от материали, свързани с дейността в тази ресурсна кутия. Въпреки това, ако е необходимо, ще трябва допълнително да бъдат набавени следните предмети:

- Лепило, канап (въже), ластици и други материали за ръчен труд
- Самозалепващи се кръгчета
- Листчета със самозалепващ се край
- Гума за лепене на хартия блу-так
- Хартия и конци за направа на листа – шаблоните са предоставени
- Фолио
- Шатра за разкази
- Голямо дърво от плат с голи клони
- Растения и същества, направени от отпадъчни материали; например: паяци, калинки, листа, цветя, плодове, мухоморки, червеи, птици, пеперуди, гъсеници.
- Пресни или изкуствени плодове и зеленчуци, или сушени плодове.
- Кутии, кошници, чанти.

Преди да започнете дейността или преди да излезете на открито, моля, уверете се, че имате съответните предмети, описани по-горе.

ПЪТЕШЕСТВИЕ СЪС ЗОГ

Дейност на открито

Ресурси:

- Книгата „Запознайте се със Зог”
- Куклата Зог
- Рамки за картини

Описание на дейността:

- Това занятие може да се проведе както на закрито, така и на открито.
- Прочетете „Запознайте се със Зог” до страница 6.
- Помолете децата да си помислят какво Зог може да види, ако се приземи на онова място, където сте.
- Дайте на всяко дете по една рамка за картина и ги помолете да погледнат през рамките към онова, което ги заобикаля.
- Помолете децата да се разхождат из мястото и да сложат в рамка различни части от заобикалящата ги среда.
- Какво виждат? Зог би ли го харесал? Красиво ли е? Грозно ли е? Пъстро ли е? Мрачно? Сиво? Естествено ли е? Неестествено?
- Седнете в кръг и проведете разговор диалог с използване на подхода за устойчиво споделено мислене.

- Подскажете им, за да задълбочите мисловния им процес. Защо мястото е красиво/грозно? Как би могло да се направи различно? Щеше ли да е по-добре, ако беше различно? Как би се подобрило, ако беше различно?
- Прочетете останалата част от историята, като използвате куклите или четете постепенно, за да свържете четенето с други дейности.

Дейности за продължение:

Цветове на дъгата – ресурсна кутия „Различни и еднакви”

На борда на космически кораб – кутия „Изследване на света”

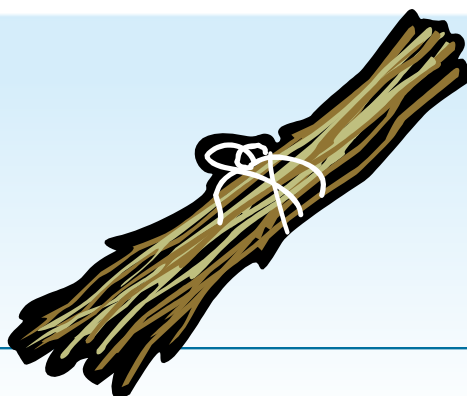

МАРШРУТНИ ПРЪЧКИ

Дейност на открито

Ресурси:

- Пръчка дълга около 45 см. за всеки водач на група
- Конци или оцветена вълна

Описание на дейността:

- Тръгнете по пътека на територията на училището, в парка или в гората.
- Насърчете децата да търсят предмети от природата по време на пътешествието.
- Водачите на групи може да помагат на децата да закрепят събраните предмети към маршрутната пръчка (напр., пера, листа, клончета, шишарки).
- Вълната в различни цветове може да се използва за да означава различните периоди на пътуването: например, синият цвят може да означава пътя навън, а червеният – на връщане.
- На връщане можете да насърчите децата да измислят едноминутна история за маршрутната пръчка и да разкажат историята на другите.
- Поговорете за пътуването на Зог до Земята. Как би изглеждала неговата маршрутна пръчка?
- Като друга възможност, помолете децата да разгледат внимателно маршрутната пръчка и да зададат въпроси. Използвайте подхода на устойчиво споделяно мислене, за да разгърнете диалог.
- Предметите, които не са с природен произход, могат да бъдат събрани и добавени, за да бъдат по-късно сравнени с предмети от природен/неприроден произход и за разговор на тема „Да се грижим за мястото, където живеем“.

Допълнителна информация:

Маршрутните пръчки са били използвани от австралийските аборигени за предаване на идеи и информация. Тази пръчка действа и като карта, и като устройство за разказване на истории.

Препоръчана литература:

Един свят
Прозорец
Запознай се със Зог

Дейности за продължаване:

Маршрутна пръчка от Заргот – ресурс-
на кутия „Сътрудничество“
Картина от Земята – кутия
„Сътрудничество“

ВЪЛШЕБНИ КАМЪНИ ЗА СЛУШАНЕ

Дейност на открито

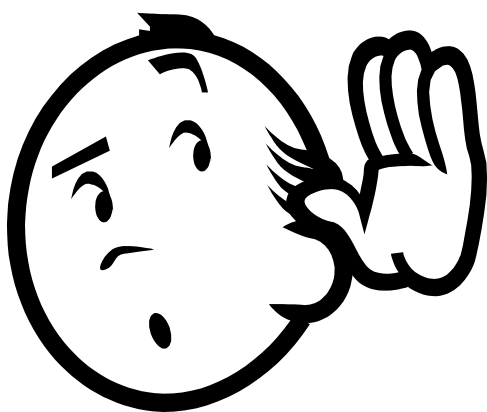
Ресурси:

- Набор от камъни
- Ламинирани листа с перфорирани дупки
- Гума за лепене на хартия или конец

Описание на дейността:

- Помолете децата да се спрат и да се ослушат.
- Приканете ги да си затворят очите и да се вслушат много внимателно.
- Кажете на децата да допрат до ушите си вълшебните камъни за слушане, за да могат да се съсредоточат върху сетивото слух.
- Какво чуват те?
- Колко естествени звука чуват?
- Колко звука от неприроден произход чуват те?
- Какви чувства будят у тях звуците? Запишете това върху ламинираните листа и го закрепете към „дървото за сетива“ с гума за лепене на хартия или с конец.
- Какво би станало, ако нямаше звуци?
- Задайте въпроси и говорете за различните звуци.

Дейности за продължение:

Да видим света заедно – кутия „Сътрудничество“

Цветовете на дъгата – кутия „Различни и еднакви“.

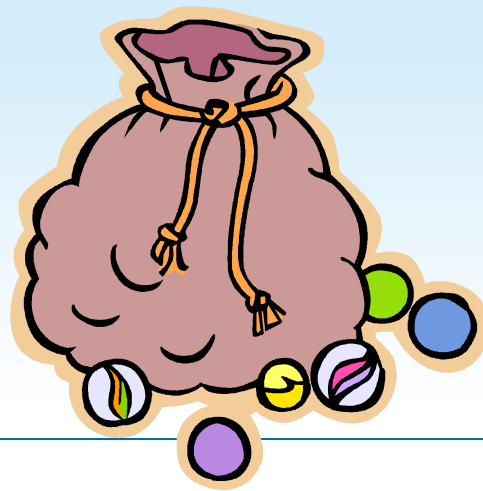

ТОРБИЧКИ ЗА НАПИПВАНЕ НА ПРЕДМЕТИ

Дейност на открито

Ресурси:

- Торбички за напипване на предмети

Описание на дейността:

- Дайте на всяка двойка деца или група от деца по една торбичка за напипване на предмети.
- Помолете децата да наблюдават различните природни предмети, които виждат в обкръжаващата ги среда.
- Помолете всяка група да избере един обект и да го сложат в своята торбичка за опипване на предмети.
- Седнете в кръг и предайте торбичките по кръга.
- Приканете децата от другите групи да отгатнат какво има вътре, само опипвайки торбичката.
- Какво е усещането на пипане? Меко ли е или твърдо? Гладко ли е или грапаво? С правилна (симетрична) форма или несиметрично? Влажно ли е? Хрупкаво ли е или шумолящо?
- Насърчете децата да си помислят за това доколко всеки предмет, който те са намерили, е важен за природата/хората. Проведете разговор, като използвате подхода за устойчиво споделено мислене.

(Смята се, че източникът е „Знание за Земята”)

Дейности за продължение:

Картина от Земята – кутия „Сътрудничество”.

НАМЕРИ ПРЕДМЕТ

Дейност на открито

Ресурси:

- Кутии/кошници/чанти/торбички, в които да се събират материали
- Фолио
- Конец/вълна/лепило
- Картон или листове хартия

Описание на дейността:

- Дайте на всяка двойка деца (или група деца) по една чанта/торба/кошница.
- Помолете децата да потърсят природни материали в окръжаващата ги среда – листа, камъни, пръчки, суха трева, пера и шишарки.
- Сложете материалите между парчета фолио и ги закачете на прозореца.
- Направете окачена конструкция, като използвате конци.
- Направете рамка за тъкане и втъчете материалите за да създадете оригинална творба.
- Направете колаж.
- Насърчете децата да си помислят за това доколко е важен за хората/природата всеки предмет, който са намерили. Използвайте подхода на устойчивото споделено мислене, за да проведете разговор.

(Адаптирано от „Малка книга за игри на открито“) – Сали Федърстоун.

Дейности за продължение:

Картина от Земята – кутия

„Сътрудничество“

Маршрутна пръчка от Заргот – кутия

„Сътрудничество“

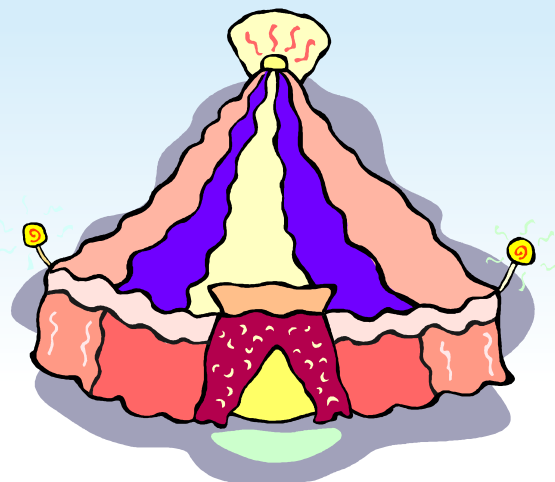

ИГРАТА НА КИМ

Ролева игра/Игра

Ресурси:

- Шатра за разкази
- Набор от играчки или артефакти от различни държави. Използвайте някои, които са познати на децата, и други, които не са.
- Поднос
- Платнено покривало

Описание на дейността:

- Поставете играчките или артефактите на подноса.
- Приканете децата да ги разгледат и докоснат.
- Задайте въпроси и поговорете за тях.
- Когато се запознаят с предметите, сложете покривало върху подноса (или идете в шатрата за разкази) и махнете един предмет без децата да видят кой е той.
- Когато подносът отново се появи, помолете децата да се опитат да се сетят кой предмет липсва.

(Източник: „Да пораснеш гражданин на света” – наръчник по възпитание на глобално мислене в ранна възраст – RISC).

Препоръчана литература:

Изненадата на Ханда
Светът дойде при мен днес

Дейности за продължение:

Светът – кутия „Изследване на света”
Разбъркани географски карти – кутия „Справедливост”
Отгатни какво липсва – кутия „Различни и еднакви”

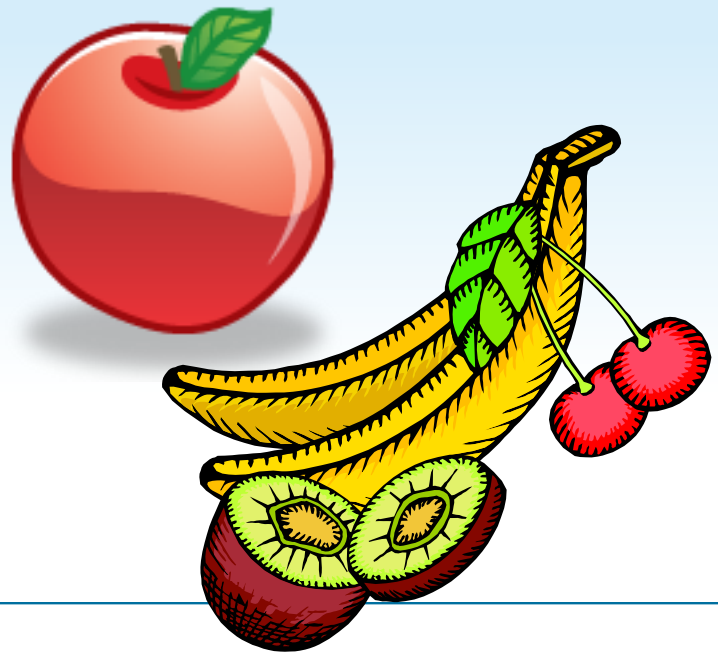

ТЪРСЕНЕ НА СЪКРОВИЩА: ШАТРА ЗА РАЗКАЗИ

Ролева игра/Игра

Ресурси:

- Шатра за разкази
- Набор от изкуствени плодове от различни страни; използвайте някои, които са познати и други, непознати

Описание на дейността:

- Скрийте плодовете в джобчета вътре в шатрата за разкази
- Помолете децата да намерят обект. Нека се редуват да търсят.
- Когато намерят, всеки може да каже или да отгатне какво е това.
- Това може незабелязано да премине в разказване на истории. Вижте предложенията по-долу.

(Източник: „Да пораснеш гражданин на света” – наръчник по възпитание на глобално мислене в ранна възраст – RISC).

Препоръчана литература:

Изненадата на Ханда

Дейности за продължение:

Разбъркани географски карти – кутия „Спарведливост”
Хлебчета чапати и други неща – кутия „Изследване на света”.

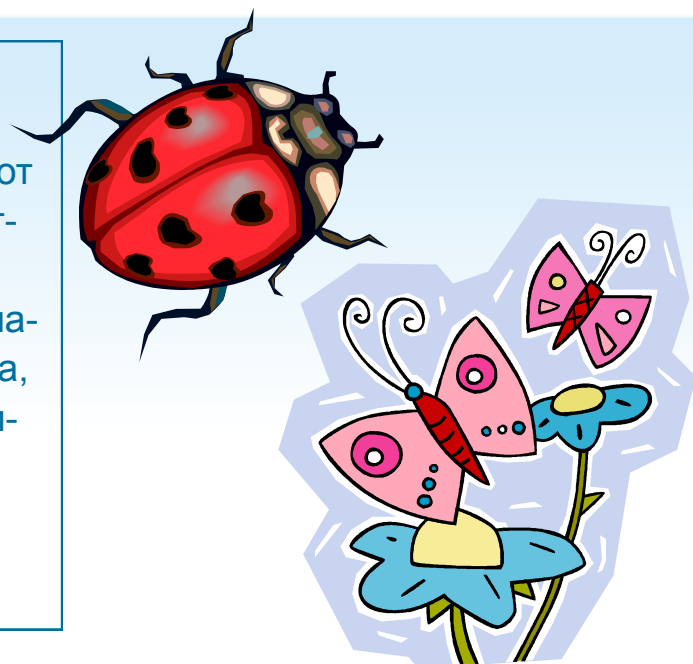

СВЕТОВНАТА ГРАДИНА: ШАТРА ЗА РАЗКАЗИ

Ролева игра/Игра

Ресурси:

- Шатра за разкази
- Голямо дърво с голи клони, направено от плат, прикрепено към някоя част от шатрата.
- Растения и същества, направени от отпадъчни материали: паяци, калинки, листа, цветя, плодове, мухоморки, червеи, птици, пеперуди, гъсеници.
- Торбички от влакна на юта
- Текстилно лепило

Описание на дейността:

- Скрийте предварително растенията и съществата из цялата градина.
- Дайте на всяко дете по една торба.
- Изпратете ги да намерят предметите, които сте скрили.
- Когато те се върнат, струпайте всички техни намерени съкровища и се споразумейте как да украсите дървото, прикрепвайки фигурките.
- Приключете заниманието с четене на „Светът дойде при мен днес”.

(Източник: „Да пораснеш гражданин на света” - наръчник по възпитание на глобално мислене в ранна възраст - RISC).

Препоръчана литература:

Индийската градина на Лили (в кутията „Изследване на света”)

Световната градина – Кейт Пети, Eden Books, 2005

(не е в кутията)

Дейности за продължение:

Да отидем в Индия! – кутия „Изследване на света”
Картина от Земята – кутия „Сътрудничество”

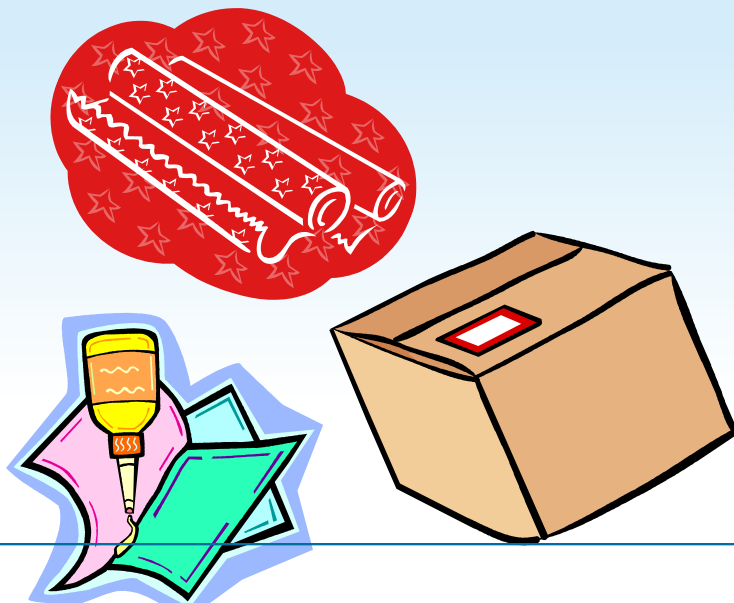

НАПРАВА НА НЕЩА: НОВИ ОТ СТАРИ

Игри/Дейности на закрито

Ресурси:

- Стари картонени кутии, пластмасови бутилки, капачки от бутилки, коркови тапи, амбалажна хартия.
- Лепило, конци, ластиси.

Описание на дейността:

- Помолете децата да пре моделират „отпадъка“ в играчка или някакъв друг предмет.
- Децата могат да направят космически кораб, във връзка със „Запознайте се със Зог“.
- Помислете за леглото на Зог – от какво е направено то? Могат ли децата да направят нещо подобно от материалите, с които разполагат?
- Насърчете децата да помислят за това къде всички тези материали и отпадъци обикновено свършват пътя си.
- Това добре/зли ли е? Защо? Какво бихме могли да направим с отпадъците/боклука?

(Адаптирано от: „Осъзнаване на разнообразието в ранна възраст“ – CDEC)

Препоръчана литература:

Запознайте се със Зог
Защо трябва да рециклирам?
Рам и Роза посещават ферма

Дейности за продължение:

Творци-партньори – кутия
„Сътрудничество“
Тематична кутия „Играчките по света“
Тематична кутия „Рециклиране“

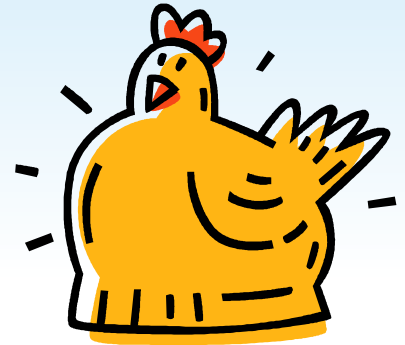

ОТ КАКВО Е НАПРАВЕНО?

Игри/Дейност на закрито

Ресурси:

- Рециклирана кокошка, топка и чанта
- Голяма платнена торбичка за напипване на предмети

Описание на дейността:

- Седнете в кръг.
- Поставете някакъв предмет в торбичката за опипване на предмети
- Предайте торбичката по кръга
- Приканете всяко дете да опипа и да усети кой би могъл да бъде предметът
- Покажете предмета
- Задайте въпроси за предмета. Помислете за това, от какво е направен този предмет и за какво материалът може би е бил използван преди това.
- Повторете същото с други предмети
- Това плавно може да премине към разказване на истории. Вижте предложенията по-долу.

Препоръчана литература:

Защо трябва да рециклирам?
Динозаврите и други отпадъци – Michael Foreman, Puffin Books

Дейности за продължение:

Творци-партньори – кутия „Сътрудничество“
„Да направиш кокошка“ от „Да пораснеш гражданин на света“ – RISC.

ХРАНАТА: ОТКЪДЕ ИДВА ТЯ?

Покажи и обсъди

Ресурси:

- Пазарска полиетиленова чанта, или за предпочитане пазарска чанта за многократна употреба.
- Набор от предмети от различни страни: плодове, зеленчуци, сушени плодове, захар, кафе, шоколад и т.н.
- Стикери или листчета със самозалепващ се край .

Описание на дейността:

- Напълнете пазарската чанта с предмети от различни държави.
- Покажете голяма карта на света.
- Приканете децата да разопаковат предметите по ред.
- Поговорете за това откъде храната може би е дошла, след това напишете името на хранителния продукт на стикер или листче със самозалепващ се край и го закрепете на картата към държавата, откъдето идва хранителният продукт.

Препоръчана литература:

Хайде да ядем!
Светът дойде днес при мен

Дейности за продължение:

Разбъркани географски карти –
кутия „Справедливост”
Хлебчета чапати и други неща –
кутия „Изследване на света”
Тематични кутии „Храната по света” (в наличие от CDEC)

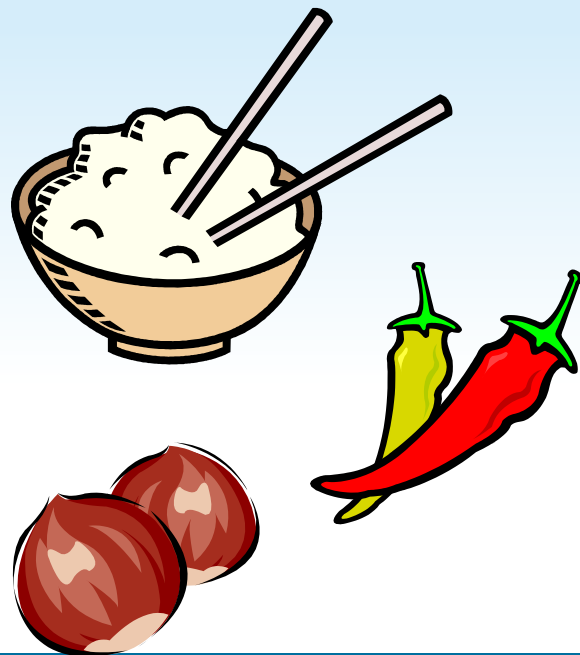

ХРАНАТА

Покажи и обсъди

Ресурси:

- Снимки и плакати на хранителни продукти и ястия от целия свят, включително от онези страни, в които са произведени
- Снимки и/или картинки по темата, донесени от децата
- Пресни плодове и зеленчуци или имитации, както и други хранителни продукти, като сушени плодове, ядки, подправки, билки, макаронени изделия, ориз.
- Голяма карта на света и цветни самозалепващи се кръгчета

Описание на дейността:

- Изложете на показ всички хранителни продукти, снимки и плакати.
- Приканете децата да зададат въпроси за картинките и да разгледат внимателно какво се случва там. Използвайте подхода за устойчиво споделено мислене, за да проведете разговор.
- Изберете една снимка, плакат или картинка и определете страната на произход на хранителния продукт.
- Поставете цветни стикери на картата върху съответната държава на произход.
- Като друга възможност, помолете децата да разкажат едноминутна история за дейностите, отразени на снимките, картинките и плакатите. .

Препоръчана литература:

Хайде да ядем!
Изненадата на Ханда
Светът дойде днес при мен

Дейности за продължение:

Лев или стотинка - кутия
„Справедливост”
Разбъркани географски карти – кутия
„Справедливост”
Хлебчета чапати и други неща – кутия
„Изследване на света”

Споделено и устойчиво мислене

Споделеното и устойчиво мислене може да се дефинира като:

“Епизод, в който двама или повече души работят заедно като размишляват за разрешаване на проблем, дефиниране на концепция, оценка на дейности, обогатят описание и т.н. И двете страни трябва да допринасят за интелектуалния процес, така че дискусията да се развива и разширява”.

Iram Siraj- Blatchford et al (2002) Търсене на ефективна педагогика за ранна възраст

Поддържане и развиване на мисленето и разширяване на участието

- Предложете на децата информация по темата и ги насърчете да добавят свои идеи
- Поканете децата сами да решат как да участват
- Използвайте аналитични изказвания по време на обсъждането за насърчаване на децата да изучат темата допълнително
- Замълчете за кратко време и направете пауза преди да зададете следващия въпрос
- Споделете собствен опит и дайте на децата време за отговор
- Изяснявайте идеите, за да се гарантира, че всеки е разбрал това, което другите деца казват, и да се насърчат другите да добавят свои гледни точки

From the study: “The Effective Provision of Pre-School Education (EPPE) Project: Final Report” by De Silva et al (“2004)

Използване на картички, постери и СНИМКИ

Можете да използвате изображения от страната и чужбина, за да развиете разбиране, осъзнаване и оценяване на света наоколо. Ето някои предложения за разширяване на идеите на децата и насърчаване на диалога.

1. Изрязани снимки: - Наредете и частично покрийте снимки на маса. Поканете децата да споделят своите мисли за това, което виждат. Постепенно разкрийте части от снимката и ги насърчете да разширят и развият своето мислене чрез въпроси и твърдения.

(От Осъзнаване на разнообразието в ранна възраст-CDEC)

2. Индия или Великобритания? - Наредете 10 фотографии, пет от Великобритания и пет от друга страна, да речем Индия. Избягвайте стереотипи, които описват както селските, така и градски места в двете страни. Номерируйте снимките за лесна идентификация. Изрежете две парчета хартия, маркирани с името на съответните страни. Помолете децата да ви помогнат да подредите вашите "объркани" фотографии. Помолете ги да постигнат споразумение коя снимката отива под всяко заглавие. Оставете настрана тези, за които те не могат да вземат решение като група. Насърчете коментари, изказвания и обяснения на решенията, така че да се развива диалог. (От Как знаем, че работи - RISC)

3. Едноминутна история –Осигурете голям набор от фотографии и поканете децата да гласуват за любимата си снимка. Изберете снимка с най-много гласове и я покажете в центъра на голям лист хартия. Работейки в групи, член от групата може да записва мислите и коментарите около снимката. После покани децата да разкажат едноминутна история. (От Да го направим реалност Birmingham)

**ПРОВЕРЕТЕ СЛЕДВАЩИЯ ЛИСТ ЗА НАБОР ОТ ВЪПРОСИ ЗА
РАЗШИРЯВАНЕ НА МИСЛЕНЕТО**

Мислене чрез използване на картички, постери и снимки

Използване на въпроси и съждения

- Какво бихте казали на?
- Кого би избрал да бъде твой приятел?
- Чудя се защо мислиш така?
- Какво искаш да кажеш?
- Как е подобно / различно мястото, където живеете?
- Какво мислите за това място?
- Как мислиш, че те се чувстват?
- Кои хора изглеждат щастливи / тъжни?
- Чудя се какво правят?
- Чудя се къде отиват?
- Какво искам да кажа за?
- Какво бихте искали да попитам?
- Можете ли да си представите себе си на това място?
- Какво ще чуете, помиришете, видите или вкусите?
- Мисля, че бих искал да живея тук, защото (посочва лично предпочитание)
- Нека видим какво се случва в тази картина
- Аз наистина искам да знам повече за това ... (в отговор на това, което едно дете току-що каза)
- Значи, ти мислиш, че
- Бих искал да знам какво има извън снимката
- О! Какъв прекрасен начин за подреждане на плодове / рокля / шапка / кула / кола / дърво и т.н.

Свързване на „Оценяване на света“ с това, което вече правите...

Някои дейности, които вие вече провеждате, може би имат връзка с темите от „Оценяване на света“:

СВЕТОВНО КАФЕНЕ

Ролева игра, която позволява на децата да изследват храната и свързаните с нея обичаи в различни култури в рамките на тази държава и отвъд нея.

ФЕРМА

Ролева игра, която представя на децата всякакви видове животни и ситуации от една ферма в тази страна и извън границите ѝ. Крави, кози, пилета, патици се използват за храна в много държави по света. Поддържайте разговор и използвайте подхода на устойчивото споделено мислене. Използвайте снимки и плакати на ситуации във ферми и хора на работа в полето – както в страната, така и в чужбина. Можете да свържете това с четенето на книгата „**Рам и Роза посещават ферма**”

МИНИАТЮРНА ГРАДИНА

Творческа дейност – Подсигурете купчина отпадъци, като например, стари кутии, пластмасови бутилки, кутии от маргарин, картонени кутии от яйца, цветна хартия за опаковане и лепило, за да могат децата да създадат своя собствена малка градина. Отнася се към дейността „**Нови от стари**”.

ИЗСЛЕДВАНЕ СЪС ЗАВЪРЗАНИ ОЧИ

Дейност на закрито – работа с партньори. Следвайте по пътя, държейки се за въже или канап, или преминавайки през някакви препятствия, или пък опипвайки предмети по пътя.

Намерете специално дърво или място. Помолете човека със завързани очи да си го представи и да го опише. След това човекът се отвежда, превръзката от очите му се маха и му се предлага да намери това място. Какво беше усещането? Става ли мястото по-добро, когато можеш да виждаш нещата? Защо? Отнася се към дейността „**Пътешествие със Зог**” и „**Вълшебни камъни за слушане**”.

Фокус върху държава

Можете да се съсредоточите върху някоя една държава, като например **Гана**, и да използвате книги с разкази от Гана: „**Саламату и Кандори изчезват**”, „**Оту отива на море**”, „**Денят на Ни Куей**”, и/или тематичната кутия за Гана на CDEC. Тези книжки с разкази и артефактите могат също да бъдат използвани като

